	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Основи медичного та фармацевтичного товарознавства**
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І8 Фармація
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна), заочна
Рік навчання / семестр	БЗСО (9 класів): третій рік, семестр V ПЗСО (11 класів): другий рік, семестр III Заочно (11 класів): третій, семестр V
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 8 Практичні заняття – 36 Самостійна робота – 46 залік
Викладач	Брижатова Любов Іванівна
E-mail	l.brizhatova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	**«Основи медичного та фармацевтичного товарознавства»** – обов'язковий освітній компонент професійної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за ОПП «Фармація», спрямований на вивчення споживчих властивостей, асортименту, класифікації, стандартизації, умов зберігання та транспортування лікарських засобів і медичних виробів. Зміст курсу охоплює вивчення знання нормативних і законодавчих актів, що регламентують фармацевтичну діяльність. Опанування освітнього компонента створює підґрунтя для здатності застосовувати знання та вміння для розв'язання завдань, пов'язаних з етапами обігу лікарських засобів в умовах аптечних закладів незалежно від форм власності.
Мета та завдання курсу	**Метою вивчення освітнього компонента «Основи медичного та фармацевтичного товарознавства»** є формування товарознавчого мислення та набуття компетентностей у здобувачів освіти з проведення

	товарознавчого аналізу товарів аптечного асортименту, необхідних для розуміння теоретичних основ і практичного застосування положень дисципліни у професійній діяльності. **Основні завдання освітнього компонента** полягають у формуванні знань щодо засвоєння базових понять, пов'язаних із тематикою медичного та фармацевтичного товарознавства; вивчення споживчих властивостей та асортименту фармацевтичних товарів; розвиток аналітичного мислення та здатності застосовувати набуті знання для забезпечення належного зберігання товарів, організації товароруху; формування навичок самостійного пошуку, аналізу та використання інформації; забезпечення теоретичної та практичної підготовки фахівців, необхідних для професійної роботи в аптечних закладах. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності 226 Фармація галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»: **ЗК3.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК7.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. **ЗК8.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. **СК1.** Здатність використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності. **СК5.** Здатність виконувати завдання, направлені на забезпечення та контроль якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини. **СК6.** Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту. **СК12.** Здатність відпускати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту. **СК13.** Здатність надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам лікарських засобів та товарів аптечного асортименту.
Програмні результати навчання	**РН2.** Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

	РН5. Використовувати нормативно-правові акти в процесі професійної діяльності, положення належних фармацевтичних практик, всі наявні стандартні процедури з метою завчасного забезпечення якості виробленої продукції, наданої послуги, виконаної роботи тощо. **РН10.** Не допускати відпуску неякісних та фальсифікованих лікарських засобів з аптеки та її структурних підрозділів **РН12.** Забезпечувати належне зберігання та схоронність лікарських засобів та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативних документів. **РН19.** Реалізовувати (відпускати) лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту. **РН23** Виявляти потреби, запити споживачів фармацевтичної послуги, відповідати їх очікуванням. **РН 24.** Надавати необхідну інформацію про лікарські засоби та правила використання інших товарів аптечного асортименту при їх відпуску з аптеки.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
(заочна (11) V семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб
1	Теоретичні засади товарознавства. Класифікація і кодування товарів. Стандартизація. Товарознавчий аналіз товарів аптечного асортименту.	2	
	Управління якістю ЛЗ та ВМП		4
	Стандартизація. Нагляд за якістю продукції.		4
	Методи стерилізації у медицині та фармації		4
	Вимоги до маркування та інформаційні знаки на упаковці та транспортній тарі		7
2	Перев'язувальні матеріали та готові перев'язувальні засоби. Гумові вироби і предмети догляду за хворими. Зберігання товарів аптечного асортименту.	2	
	Зберігання та транспортування товарів аптечного асортименту		7
	Лікарські засоби, як товари. Товарознавчі операції в аптечній мережі.		5
	Діагностичні прилади та засоби		5
	Стерильні вироби одноразового використання для ін'єкцій та інфузій.		5
	Перев'язувальні матеріали та готові перев'язувальні засоби		5
	Гума, її класифікація. Технологічний процес виготовлення гумових виробів		5
	Гумові вироби і предмети догляду за пацієнтами		5

	Спеціальні харчові продукти. Продукти дитячого харчування.		8
	Косметичні засоби та предмети особистої гігієни.		7
	Мінеральні води і медичні п’явки		7
	Разом	4 год.	78 год

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ (БЗСО V семестр, ПЗСО III семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб
1	Теоретичні засади товарознавства. Класифікація і кодування товарів. Стандартизація.	2	
	Управління якістю ЛЗ та ВМП		3
	Стандартизація. Нагляд за якістю продукції.		3
	Методи стерилізації у медицині та фармації		3
2	Пакування та маркування готових лікарських засобів та медичних виробів. Лікарські засоби, як товар. Методика товарознавчого аналізу фармацевтичного товару. Товарознавчі операції.	2	
	Вимоги до маркування та інформаційні знаки на упаковці та транспортній тарі		3
	Зберігання та транспортування товарів аптечного асортименту		3
	Організація зберігання окремих груп фармацевтичних товарів		4
	Лікарські засоби, як товари. Товарознавчі операції в аптечній мережі.		3
3	Діагностичні прилади та засоби. Стерильні вироби одноразового використання для ін'єкцій та інфузій. Перев’язувальні матеріали та готові перев’язувальні засоби. Гумові вироби і предмети догляду за хворими.	2	
	Діагностичні прилади та засоби		2
	Стерильні вироби одноразового використання для ін’єкцій та інфузій.		3
	Перев’язувальні матеріали та готові перев’язувальні засоби		3
	Гумові вироби і предмети догляду за пацієнтами		3
4	Товари, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи.	2	
	Спеціальні харчові продукти. Продукти дитячого харчування.		6
	Косметичні засоби та предмети особистої гігієни.		4
	Мінеральні води і медичні п’явки		3
	Разом	8 год.	46 год

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (БЗСО V семестр, ПЗСО III семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин
01	Робота з НТД.	4
02	Класифікація та кодування товарів.	4
03	Пакування та маркування лікарських засобів та медичних виробів.	4
04	Транспортування та приймання товарів аптечного асортименту на аптечний склад. Товарознавчий аналіз готових лікарських засобів.	4
05	Організація зберігання лікарських засобів і медичних виробів.	4
06	Товарознавчий аналіз стерильних виробів одноразового використання для ін'єкцій та інфузій, діагностичних приладів та засобів	4
07	Товарознавчий аналіз гумових медичних виробів та предметів догляду за хворими.	4
08	Товарознавчий аналіз перев'язувальних матеріалів та готових перев'язувальних засобів	4
09	Товарознавчий аналіз товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи	4
	Разом:	36 год

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
(заочна (11) V семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин
01	Робота з НТД. Класифікація та кодування. Товарознавчий аналіз товарів аптечного асортименту.	4
02	Лікарські засоби та медичні вироби як товар. Організація зберігання лікарських засобів і медичних виробів.	4
	Разом	**8 год.**

Пререквізити	латинська мова, фармакологія, неорганічна хімія, органічна хімія, інформаційні технології у фармації
Кореквізити	технологія ліків, фармакогнозія, організація та економіка фармації, фармацевтична опіка
Постреквізити	фармацевтична опіка
Методи навчання	пояснювально-ілюстративний, демонстраційний, практичний, проблемно-пошуковий, дослідницький; кейс-метод, ситуаційне моделювання, порівняльний аналіз, робота у малих групах та взаємонавчання; робота з упаковками лікарських засобів; використання мультимедійних, цифрових та інтерактивних освітніх ресурсів; самостійна навчально-пошукова робота; формативне оцінювання та рефлексія
Методи контролю	усне та письмове опитування; тестовий контроль; виконання та захист практичних робіт з визначення маркування та пакування лікарських засобів, з алгоритму проведення товарознавчого аналізу фармацевтичного товару, з визначення термінів

	придатності фармацевтичної продукції, з визначення належних умов зберігання лікарських засобів, медичних виробів та супутнього товару, з фармацевтичної опіки при продажу медичних товарів та супутніх товарів, розв'язання ситуаційних та практично орієнтованих завдань; аналіз кейсів; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Виконувати вимоги законів, підзаконних нормативно-правових актів України, нормативних документів, стандартів у сфері професійної діяльності;
2. визначати товарні види чи групу товарів за їх функціональними ознаками, маркуванням тощо;
3. здійснювати вибір НТД для проведення товарознавчого оцінювання якості товарів;
4. оформлювати документацію щодо приймання, зберігання, відпускання та списання товарів;
5. прогнозувати та організовувати умови зберігання товарів, організувати їх зберігання, транспортування;
6. здійснювати контроль за термінами придатності;
7. перевіряти відповідність фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей з супровідними документами;
8. складати акти про розходження під час отримання товару, рекламації до постачальників за нестачу, брак, неукомплектованість.
9. пояснювати правила зберігання лікарських засобів та товарів аптечного асортименту в домашніх умовах;
10. консультувати стосовно призначення, правил експлуатації, зберігання медичних виробів.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Товарознавство, його завдання на сучасному етапі розвитку медицини і фармації.
2. Стандартизація, категорії нормативних документів зі стандартизації, структурні елементи стандарту, позначення.
3. Організація державного контролю за якістю товарів фармацевтичного і медичного призначення.
4. Ознаки і загальні правила класифікації товарів.
5. Види кодування товарів.
6. Мета та етапи проведення товарознавчого аналізу.
7. Матеріалознавство, вимоги до матеріалів для виготовлення медичних товарів.
8. Коротка товарознавча характеристика металів та сплавів. Корозія металів та захист від неї.
9. Гума, її класифікація, одержання каучуку.
10. Технологічний процес виготовлення гумових виробів.
11. Старіння гуми. Зберігання та відновлення гумових виробів.
12. Застосування полімерів у фармації, вимоги до якості товарів із пластмас, умови зберігання.
13. Товарні види перев’язувальних матеріалів, готових перев’язувальних засобів, умови їх стерилізації, зберігання.
14. Фізичні методи стерилізації.

15. Хімічні методи стерилізації.
16. Класифікація окулярних лінз, вимоги до окулярів.
17. Товарознавчі операції. Класифікація товарознавчих операцій.
18. Поняття про товарорух. Види каналів товароруху, порядок приймання товарів на аптечний склад.
19. Організація зберігання товарів на аптечному складі, порядок їх відпуску та списання.
20. Класифікація ЛЗ, загальні вимоги до умов їх зберігання.
21. Стабільність і термін придатності ЛЗ.
22. Вимоги до тари, упаковки, маркування, транспортування ЛЗ з урахуванням їх фізико-хімічних властивостей.
23. Класифікація ГЛФ, вимоги до їх якості.
24. Види упаковок ГЛФ та загальні вимоги до них.
25. Маркування, транспортування ГЛФ.
26. Організація зберігання ГЛФ.
27. Організація зберігання фармацевтичних товарів в аптечних і лікувальних установах.
28. Поняття про тару, упаковку, класифікація тари.
29. Вимоги до тари, закупорювальних засобів і пакувальних матеріалів.
30. Зберігання тари, закупорювальних засобів і пакувальних матеріалів.
31. Асортимент хімічних реактивів, їх класифікація.
32. Пакування, маркування, транспортування, зберігання хімічних реактивів.
33. Пакування, маркування, транспортування і зберігання дезінфікуючих засобів.
34. Зберігання п’явок медичних і догляд за ними.

Політика курсу

Політика освітнього компоненту **«Основи медичного та фармацевтичного товарознавства»** ґрунтується на засадах академічної доброчесності, відповідальності, систематичності навчання, професійної етики, взаємоповаги, безпечного освітнього середовища та активної участі здобувачів освіти в освітньому процесі. Обов’язкове дотримання правил техніки безпеки та охорони праці. Обов’язкове відвідування практичних занять; своєчасне оформлення результатів практичних робіт; своєчасність виконання завдань для самостійної роботи з дотриманням вимог. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види роботи опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів та інструментів штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб навчання за умови самостійності виконання завдань, перевірки достовірності інформації та дотримання академічної доброчесності. Взаємодія учасників освітнього процесу ґрунтується на професійній етиці, взаємоповазі, відповідальності, безпечній поведінці та конструктивній комунікації.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Основи медичного та фармацевтичного товарознавства» за ОПП «Фармація» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються теоретичні знання, правильність використання професійної термінології, здатність застосовувати знання для виконання професійно-орієнтованих завдань, розв'язувати ситуативні завдання. Практичне оцінювання здійснюється за принципом «знає – демонструє – пояснює – застосовує» . Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та

оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – Високий рівень знань за темою, правильне і повне розуміння основних понять, термінів, класифікації лікарських засобів, медичних виробів та супутнього товару, маркування, пакування та норм зберігання і відпуску; відпрацювання навичок ідентифікації, зберігання і контролю якості без помилок, застосування нормативних документів на практиці; самостійне та правильне виконання практичних та професійно орієнтованих завдань; глибокий аналіз матеріалу, оформлення на високому рівні, повний обсяг роботи, використання додаткових джерел при виконанні самостійної роботи.

«4» (добре) – Знання більшості матеріалу, помилки незначні, достатнє володіння матеріалом; правильне виконання основних практичних завдань; здатність пояснювати та застосовувати знання з окремими несуттєвими помилками, які здобувач здатний виправити; самостійна робота виконана з невеликими недоліками, правильне оформлення, достатній рівень аналізу.

«3» (задовільно) – Знання основних понять, але є пробіли у деталях або структурах; помилки є, але не суттєві; часткове виконання практичних завдань; застосування знань у типових ситуаціях за допомогою викладача; наявність помилок, що не унеможливлюють подальшого навчання; основна частина самостійної роботи виконана, але з пробілами в аналізі або оформленні.

«2» (незадовільно) – Недостатній рівень знань, серйозні помилки, відсутність розуміння ключових питань; фрагментарне засвоєння матеріалу; нездатність виконати базові практичні завдання та застосувати знання у типовій професійній ситуації; мінімальні результати навчання не досягнуті; самостійна робота виконана неякісно, з великою кількістю помилок, не відповідає вимогам або не виконана.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

Л1- Римарчук К.М. Основи медичного і фармацевтичного товарознавства: навчальний посібник — Київ: ВСВ «Медицина», 2015. 120 с.

Л2 — за редакцією Дем’яненка В.Г. Медичне та фармацевтичне товарознавство: практикум— Київ: ВСВ «Медицина», 2010. 296 с.

Л3 — за редакцією Громовика Б.П. Медичне і фармацевтичне товарознавство: товари аптечного асортименту: навчальний посібник — Вінниця: ПП «Нова книга», 2011. 496 с.

Л4 - Автори: І. І. Баранова, С. М. Коваленко, Д. В. Семенів, С. В. Бреусова, Ю. О. Безпала, Т. В. Дядюн. Медичне та фармацевтичне товарознавство: підручник on-line для студентів вищ. навч. закл. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 320 с.

Інформаційні ресурси

2. Сайт МОЗ України – http://www.moz.gov.ua

3. Сайт Всесвітньої організації охорони здоров’я – http://www.who.int/en/

5. Сайт Державної наукової медичної бібліотеки України – http://www.library.gov.ua/

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії фармацевтичних дисциплін і лабораторної діагностики
Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.
Голова ЦК _____ / Марина КОТЕЛЬНІКОВА /
(підпис) (прізвище, ім'я)